

עש"ק פר' דברים תש"ע

# דעה חכמה לנפשך

פרשת דברים

שיחות הר"ן

שיחות קודש  
מאת מו"ר שליט"א



יוצא לאור ע"י מכון

"יום החכמה"

שע"י ישיבת "תורת הכם" ללימוד הנגלה והנסתר

רח' אהלי יוסף 4, ירושלים עיה"ק תובב"א

**להלן רשימת שיעורי התורה  
המתקיימים בבית מדרשינו במשך השבוע**

**שיעורים באידיש**

- ❖ שיעור בגמרא מסכת סוכה, מפי הר"ג המפורסם ר' יהושע כהן שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 4:00-5:00 אהח"צ.
- ❖ שיעור בשער הכוונות למהר"י זי"ע, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 7:00-8:30 בערב.
- ❖ שיעור בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמארנא זי"ע ואוצרות חיים למתחילים מפי מו"ר הגה"צ ביום ג' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בשעה"כ - שבת ביום ד' בשעה 8:15 בערב.

**שיעורים בלשה"ק**

- ❖ שיעור בספה"ק עין חיים למתחילים, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, ביום ב' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בספה"ק שיהות הר"ן, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, וסדר התרת קללות לפי מנהג הרש"ש זי"ע, בליל שישי בשעה 8:00.
- ❖ שיהת קודש ברעווא דרעוויין שלוש סעודות (מוזמן צה"כ דר"ת).

**ניתן לשמוע שיעורי מו"ר שליט"א ב"קול הלשון"**

- ❖ **שיעורים באידיש:** טל' 03-6171086 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
  - שיעור בספה"ק אוצרות חיים - שיעור מס' 1 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-61)
  - שיעור בספה"ק רחובות הנהר, נהר שלום, סידור הרש"ש - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-63)
  - שיעור בהסידות (פר' השבוע) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-62)
  - שיעור בספר נתיב מצוותיך ואוצרות חיים - שיעור מס' 5 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-65)
  - שיעור בשעה"כ שבת - שיעור מס' 6 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-66)
  - שיעור בספר אדיר במרום לרמח"ל (טל' 03-6171041) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-62)
- ❖ **שיעורים בלשה"ק:** טל' 03-6171041 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
  - שיעור בספר התניא - שיעור מספר 1-2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
  - שיעור בסה"ק שיהות הר"ן (ושער יחז"א) - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-3)
  - שיעור בסה"ק ליקומי מוהר"ן - שיעור מס' 1-3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-6-5-2-4)
  - שיעור בסה"ק עין חיים - שיעור מספר 1-1 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
- ❖ **שיעורים באנגלית:** טל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)

כמו כן ניתן לשמוע כל השיעורים בזמן אמירתם בטל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900).

אפשר להשיג הקלטות השיעורים ממערכת קול הלשון בטל' 02-5816622.

ניתן לקבל את הקונטרס מידי שבוע בדואר אלקטרוני ע"י משלוח בקשה לכתובתנו:

**tc7@neto.bezeqint.net**

ויהי רצון שבכח התורה הקדושה נזכה להתדבק בו ית' בראוי  
ולעשות רצונו בלבב שלם למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד  
ונזכה כולנו יחד לביאת משיח צדקינו כב"א.

מכון "יום החכמה"

ת.ד. 5245 ירושלים

טל': 057-3153884 טלפקס: 02-5389584

**דא"ה רעוא דרעוין פרשת דברים תשס"ט (א)**

**אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן  
בְּמִדְבַּר בְּעַרְבָּה מִזְרָח סוּף בֵּין פָּאָרָן וּבֵין תַּפֵּל וְלִבְנֵי וַחֲזֵרַת וְדִי  
יְהִי: (דברים א', א')**

בלקוטי מוהר"ן (סי' כ"ד) שיש ב' בחינות באור הכתר. אחד שהוא רודף להשיג יותר ויותר עד אא"ם ב"ה. שיש לכל נשמה מישראל רדיפה להשיג אא"ם ב"ה. והכח השני הוא כח המעכב את הרדיפה, הכח שמיישב ומסדר את השכל. כח העיכוב שבכתר.

**וְעִי** הרדיפה והמעכב ביחד נולדים מ' היכלין, שע"י מה שרודף אחר השגות אא"ם, והמעכב מעכבו מלרדוף, ע"ז נולדים מ' היכלין. ובדברי רבינו האריז"ל זהו הנקרא בשם מ"ה וב"ן שבכתר דרדל"א. כי בחי' המ"ה הוא כח הרדיפה שרודף להשיג אלקות בכל עת. והב"ן הוא כח הפריסה שמסדר ומעכב שלא ילך האדם למעלה ממדרגתו. ובלשון אחר הוא ענין 'רצוא ושוב', שהאדם צריך מצד אחד לרדוף להשיג אלקותו מצד שם מ"ה, ומאידך צריך כח הביטול, שאיך שהשי"ת מנהיג אותו הוא מסכים ומתבטל. ובהיבור שני הכחות הללו זוכים לתשעה היכלין ולהשיג כל המדרגות. כיון שמצד אחד הוא רודף אחר ההשגה ומאידך מקבל על עצמו הנהגת האל. ומעכב עצמו בשמחה

**פּרש"י:** אלה הדברים – לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן לפיכך סתם את הדברים והזכיר ברמז מפני כבודן של ישראל: אל כל ישראל – אילו הוכיח מקצתן היו אלו שבשוק אומרים אתם הייתם שומעים מבן עמרם ולא השיבותם דבר מכך וכך אילו היינו שם היינו משיבין אותו. לכך כנסם כולם ואמר להם הרי כולכם כאן כל מי שיש לו תשובה ישיב:

**הנה** יש להבין מה הענין שראה משה לומר להם כל מי שיש לו תשובה ישיב, הרי בזה הוכיח את כלל ישראל לפני הסתלקותו, ומה שייך בזה להשיב לו תשובה. ומה עלה על דעתו שאלו שבשוק היו אומרים אילו היינו שם היינו משיבין אותו.

**א. עיקר העבודה הוא בבחי' נלכה נרדפה לדעת את ה', אבל צריך גם כח המסדר ומיישב את השכל**  
**הנה** ידוע שעיקר עבודת האדם בזה העולם הוא לזכות לאור הכתר, כמ"ש רביה"ק

כ"ד). וזהו בחי' מי זאת עולה מתרפקת על דודה, כי צריך להרים מדרגת זאת למדרגת מי, היינו לשמוח עם פשטות המצוות והנהגת ה'. שזהו תיקון ה'זאת' ע"י ה'מי'.

**ג. עבודת האדם לשכוח כל מה שהיה עד הנה, ולהתחיל מחדש בכל עת**

**אלה** הדברים אשר דיבר משה, אל"ה ר"ת א'הי"ה ל'התחיל היום. כי זוהי עיקר עבודת האדם – להתחיל היום, בחי' שם אהי"ה, אנא זמין למהוי, לשכוח כל מה שהיה עד עכשיו, שזה עיקר רצון ה' לשכוח כל מה שהיה, ולשמוח ולהתחיל מעכשיו שה' מוכה אותך עכשיו להתקשר אליו ית'. וזה עיקר כח המעכב, שאינו חושב מה שהיה ולאן יגיע, אלא שמח בעצם הנקודה שזוכה בזה הרגע לעבוד את ה'. הוא סוד שם ב"ן שעולה לשם ס"ג, בחי' מי עם זאת עולה. שהוא ע"י ששמה באלקותו ית'.

**וכמ"ש** האריז"ל שבתיק יש שם מ"ה וב"ן, ויש בזה כמה וכמה ספיקות ברדל"א, שבאור האמונה יש כמה וכמה מדרגות. פנימי דמ"ה היינו שצריך שהאדם ירצה בכל עת לרדוף להשיג אלקות, ופנימי דשם ב"ן הוא כח המעכב ומסדר להודות לה' ולהתבטל בפניו. והפנימי דב"ן נעשה מקיף לפנימי דמ"ה, כי השמחה בה' בפשטות הוא גבוה יותר מהרדיפה אחר ההשגה. כי עצם השמחה בהנהגת ה' נעשית מקיף על הרדיפה ואז מאיר אור הרדל"א, היינו אור האמונה. כשאדם שמח איך ה' מנהיג איתו, יחד עם הרדיפה אחר השגת אלקות, אבל כיון ששמה בהנהגת ה', זה נעשה מקיף

במצוות הפשוטות. ששמה בעצם הרצון שרוצה להכנס לעבודת ה' מעכשיו. אפי' שלא עלתה בידו כרצונו.

**ב. עיקר חטא עין הדעת שהיה רודף להשיג ולא היה אצלו הכח לשמוח בפשטות המצוות**

**ומוהרנ"ת** ז"ל מבאר (הל' נפילת אפים ד') בזה שאפי' אדם הראשון שהיה בגן עדן, כיון שהיה כולו רק בדרגת הרצוא, שעסק בעבודת ה' ורודף להשיג אלקותו, אבל לא היה לו ענין המצוות המעשיות, שהשי"ת אמר לו לא לאכול מעץ הדעת. שאין רצון ה' שישג דרגת עין הדעת. רק היה לו להתבטל לרצון ה'. וכיון שלא התבטל, אפי' שרדף אחר אלקות, שהרי אכל מעץ הדעת בכוננות גדולות ודביקות עצומה, אלא שהיה חסר ענין בחי' שם ב"ן, שהוא שמחת המצוות, שאיך שהשי"ת מנהיג אותי, זה התיקון שלי עכשיו. וממילא היה לו רק כח הרדיפה ולא כח העיכוב. וזה היה פגם עין הדעת. שכשיש רק כח הרדיפה שהוא בחי' שם מ"ה דעתיק, אי אפשר להשיג אלקות, ורק יחד עם ההתחברות לשם ב"ן הוא כח המעכב. שאם אין ה' רוצה שאזכה למדרגה הגדולה להיות כאלקים, ממילא אין זה דרגתי עכשיו.

**כי** אם היה באמת זוכה להמתין ואח"כ לאכול מעץ החיים היה זוכה לדרגות גדולות מאד בבחי' 'והייתם כאלקים', וזה היה רק אם היה מתחבר גם עם כח המעכב, היינו מצד אחד לרדוף ולחפש אלקות, ומאידך לשמוח בהנהגת ה' הוא שם ב"ן דקדושה, שזה תלוי בשמחת המצוות (כמבואר בלקו"מ

**וכמ"ש** הרמ"ע מפאנו מה שאמר ה' לישראל, אם תקבלו את התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. פי' שאם תקבלו את התורה מוטב, אם אתה מצליח בעבודת ה' בבחי' רצוא, בבחי' פנימי דמ"ה, מוטב. ואם לאו, אם לא הולך לך בעבודתך, תקח את הר סיני שהוא בחי' מלכות, תקח זאת למקוף, ושם תהא קבורתכם, היינו שתקבור עצמך בתוך האמונה, בתוך הבקיאות בשוב. ותתבטל להנהגת ה'. ותתחיל מחדש.

**כשאדם** נכנס באור אלקות, ויודע שה' מנהיג כך, ושמה עם האמונה בבחי' מקוף הגבוה מפנימי, זה בחי' שקובר עצמו בתוך האמונה, עיי"ז יוכל להתחיל מחדש.

**כי** כשהב"ן עולה לבחי' ס"ג, בחי' אהי"ה, בחי' מקוף, אזי נתהפך המלכות למקוף על מ"ה, ואז מאיר ספיקות דרדל"א שמאירה האמונה באור גדול בשמחה גם כשאינו מצליח בכלום. שזה הספק הראשון דרדל"א שהפנימי דב"ן נעשה מקוף לפנימי דמ"ה. כי הרים את המלכות באופן של שמחה ואמונה, בחי' ס"ג. שזה עיקר עבודת האדם.

**ולכן** כשזוכים להתקבץ ישראל כאחד, ומשה רבינו אומר תוכחה לישראל, לא צריך שיהיה יש להם תירוצים באופן שאינם מתבטלים, שאומרים שאני כן בסדר, ואינו מתבטל כראוי למשה רבינו. אלא שאפי' שאני כלום ממש, בבחי' שם ב"ן בגי' בהמ"ה, שאיני ראוי לכלום, אני צריך לשמוח, ואין לענות שום תשובה למשה רבינו. אלא להכנס לבחי' שמחה, שאפי' שאיני ראוי, אני מתחיל מהיום, אל"ה –

לפנימי דשם מ"ה שזה הספק הראשון של רדל"א. לא אתיידע, כי לא צריך לדעת כלום רק לרדוף ולהשיג אלקות, וכשה' מנהיג אחרת, מתבטל אליו בשמחה, ובזה נכנס לסוד נקבה תסובב גבר, שבזה זוכה להיכלין עילאין, הספק הראשון שמאיר ברדל"א, שמאיר גילוי אלקות בדרגה גבוהה מאד.

#### ד. סוד המסתפר מעובר כוכבים שרואה במראה

**והרמ"ע** מפאנו מפרש מש"כ בגמ' (ע"ז כט.) שכשאיש ישראלי מסתפר ראשו ע"י גוי אומן, יסתכל במראה שהגוי לא יתרגנו. כי הגוי הקליפות מעכבים עבודתו, לכן יסתכל במראה ששם רואים מה שיש על ראש האדם, שזה מרמוז שרואה את המקוף, כי עיקר מהרתו ע"י המקוף. היינו דאפי' שלמעשה הוא רודף אחר אלקות, אבל מרגיש שהגוי מתערב בו, והקליפות נאחזים בו ח"ו, לכן יסתכל במראה, שהיא אספקלריא בחי' מלכות. ע"י שתדבק בכח המעכב שם ב"ן שנתהפך למקוף ששם יראה מה שעל ראשו, כי ברדל"א מתהפך פנימי דב"ן למקוף. היינו כשאדם רואה שאינו מצליח בכלום, אבל שמה איך שה' מנהיג אותו. ומטהר עצמו בכח המראה, כח המלכות עטרת בעלה, שם רואה מה שעל ראשו שזה מעורר בחי' מטי ולא מטי ומ' היכלין, אפי' שהוא רחוק מה' שהיצר הרע שהוא הגוי רוצה להרוג אותו, הוא שמה בכח העיכוב. כי יודע שגם זה מאיתו ית"ש גם מה שאינו מצליח בכלום, ועיי"ז שמה בכל משהו שהוא כן זוכה, ומודה לה' על כל נקודה טובה, שזהו שלימות שם ב"ן שמטהר.

ישראל, והמקיף הוא רצון ה'. כי אור פנימי הוא עבודת ישראל, ואור המקיף הוא התגלות ה' כביכול.

**וכשיש** ספק שהפנימי דב"ן הוא עצמו המקיף, היינו כביכול שאין מקיף אחר, שה' אינו מתערב ברחמים, רק הוא נותן לנו כביכול להיות בעל הבית על הרחמים, בחי' אל שדי יתן לכם רחמים. ואזי נמשכים רחמים גדולים ונמתקים כל הדינים ממש.

**כשאדם** משמח עצמו באלקותו ית"ש, מצד אחד יש לו תשוקה עצומה בלי סוף לאלקות, יחד עם זאת הוא שמח עם ה' ומתבטל לה', ומתחיל לעבוד את ה' מרגע זה, לא חושב על מה שהיה עד עכשיו. רק מעכשיו. בזה הוא מרים את הב"ן לס"ג, ועי"ז יש פנימי ומקיף מכלל ישראל עצמו, כי הפנימי עצמו נעשה מקיף, שענין הפנימי הוא עבודת ישראל, וכשישראל עצמו מאירים את המקיף, עי"ז

א'היה להתחיל היום. לשמוח שאני יהודי ואני יכול להתחיל מעכשיו, בבחי' שם תהא קבורתכם, לקבור עצמנו באמונה וכך להתחיל מחדש.

### ה. ע"י הנסיעה לצדיקים מתקנים פגם האמונה ונמשכים רחמים פשוטים

**רביה"ק** אומר על מוש"כ במדרש אלה מסעי בני ישראל זה תיקון לחטא העגל (ב). כי זה מתקן פגם האמונה. ואזי אל שדי יתן לכם רחמים ר"ת ישראל, שיש כח לישראל לעורר רחמים גדולים. כי פגם האמונה גורם שאי אפשר לפעול ה"ו, אבל כשאדם נוסע לצדיק, ומטולטל בדרך, בחי' אלה מסעי בני ישראל, עי"ז נמשך יתן לכם רחמים, שאנו נפעול ונמשיך רחמים כרצוננו. כי ברדל"א כשיש ספק רק פנימי דב"ן ופנימי דמ"ה בלבד, אזי המקיף הוא מה שה' רוצה כביכול, שהפנימי הוא נשמת

(ב) וזלה"ק ליקוטי מוהר"ן תנינא תורה סב: "אלה מסעי בני ישראל" (במדבר ל"ג עין בלקוטי קמא סי' מ' בשם ס' עשרה מאמרות) שמסעי בני ישראל, דהינו הנסיעות שבני ישראל נוסעין ממקום למקום, הם מכפרין על אלה אלקיך ישראל, הינו על פגם עבודה-זרה כי אפלו כשאינן עובדין עבודה-זרה, יש פגם עבודה-זרה, כי קלקול האמונה היא גם-כן בחינת עבודה-זרה, וכמו שמובא (בשם הבעל-שם-טוב) על פסוק (דברים י"א): "וסרתם ועבדתם אלקים אחרים", שתכף כשסרים מהשם יתברך הוא בחינת עבודה-זרה, ועל-ידי הנסיעות של ישראל נתכפר ו'כל זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרון-אף בעולם' (ספרי, פרשת ראה והובא בפרש"י שם) נמצא כשנתכפר פגם עבודה-זרה כנ"ל, נמתק החרון-אף, ונמשך רחמנות ועקר רחמנות הוא בבחינת (בראשית מ"ג): "ואל שדי יתן לכם רחמים"-לכם' דיקא הינו שהשם יתברך יתן לנו הרחמנות, שימסר את הרחמנות בידינו כי אצלו יתברך יכול להיות, שגם החולאת הקשה וכל היסורין הם הרחמנות שלו, כי בודאי כל מה שהשם יתברך עושה להאדם, אפלו יסורין קשים, הכל הוא רק רחמנות אבל אנו מבקשים, שיתן וימסר בידינו את הרחמנות, כי אין אנו מבינים הרחמנות שלו וגם אין אנו יכולין לקבל אותו הרחמנות שלו הנ"ל, רק שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות, שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו, ואצלנו הרחמנות בפשיטות, להתרפא מן החלי וכיוצא בזה ישראל-ראשי-תבות: אל שדי יתן לכם רחמים, כנ"ל, כי הרחמנות נעשה על-ידי מסעי בני ישראל כנ"ל:

בחי' י"ש רל"א אותיות ישראל. יש לנו בודאי כח לשנות הכח ולהמתיק כל הגזירות.

**כ"ש** כשהולכים לציון הק' של הצדיק האמת. ומקבלים על עצמינו ללכת בדרכיו הק', להשתוקק לאלקות עד א"ס, ומקבלים על עצמינו לעשות בעבודת ה' כל ימי חייו, ולהתחיל בכל יום מחדש לשוב בתשובה ולשפר מעשינו, לא להתרגל בהנהגתנו אלא להתעורר לתקן מעשינו, ולרדוף להשיג אלקותו ית' בכל רגע. ומצד שני להתדבק בשם ב"ן, שהוא בחי' האי פרס"ה, פ"ר ס"ה, הוא שיש מעכבים ומונעים אותו מהדביקות בבחי' פ"ר דינים ושם אדנ"י בגי' ס"ה, אזי תשמח בהנהגת ה'. ולשמוח שאתה מזרע ישראל, ובמצוות המעשיות הפשוטות שה' נותן לך בכל רגע. עד שיהיה נמשך בזה מקיף כביכול, שזה עיקר השמחה וההיות שהוא יותר גבוה מהפנימי דמ"ה. ועי"ז אל שדי יתן לכם רחמים, שזוכים שהשי"ת יתן לנו את הרחמנות, לעורר רחמים על כל ישראל, ובזה אנו שולטים כביכול על כל העולמות בכח הצדיק האמת.

**וכמ"ש** האריז"ל בכוונת ק"ש שעל המיטה שכל השפע שבכל העולם נמשך ע"י הצדיק האמת שהוא המכוון האמיתי שהוא ממשיך כל האורות לבריאה, והוא נכלל ברישא דלא אתיידע, ועי"ז נתתקן כל העולם, וכל השפע שבעולם על ידו, וממילא יש לו כח לגזור גזירות טובות על ישראל בסוד ותגור אומר ויקם לך, ע"י שמתקשר לבחי' רדל"א שהוא האמונה בשורשה. בהתגלות הראשון בסוד הפנימי דב"ן שנעשה מקיף לפנימי דמ"ה.

אל שדי יתן לכם רחמים, משה בגי' אל שדי, שע"י שמרימים שם ב"ן באופן שזה נעשה מקיף, אל"ה הדברים - א"היה ל'התחיל היום, בזה יש כח להמתיק כל הדינים, ויכולים לבקש מה' שיהיה רק רחמים פשוטים לכלל ישראל.

**כי** באמת יש כח עצום לכלל ישראל להמתיק דינים ולקרוע כל הגזירות, שזה רצונו ית' באמת. וה' עשה שצריך שיהיה בחי' פנימי ומקיף, ובכח הצדיק האמת שהוא בחי' כתר, ראש כל ישראל, שהוא ממשיך אור הכתר באופן שהפנימי נעשה מקיף, ששמח בהנהגת ה'. הוא כח המעכב, להתחיל מחדש ולעכב כל שאר המחשבות, ולשמוח איך שה' מנהיג. בזה נעשה השם ב"ן מקיף לשם מ"ה, וממילא אל שדי יתן לכם רחמים, שמאיר בנו אור הצדיק האמת ופועלים כל הישועות הנצרכות.

### ו. צריך כל אחד להאמין בכחות עצמו, שיש לו בודאי יכולת להמתיק הדינים ולהמשיך ישועות

**כי** ישראל אותיות י"ש רל"א, יש כח לכל אחד מישראל של כל הרל"א שערים, ובכחו לפעול כל הישועות. אלא שעצת הנחש הס"מ הוא להחליש דעת האדם שלא ידע מכחו. אבל באמת כח האדם עצום ונורא, כל מצוה שהוא מקיים או כל חלק בתורה שהוא לומד, צריך לחזק אותו יותר ויותר. כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד, ועל זה תנו עוז לאלקים, דכל העולמות הם בדינו. וה' יברך את עמו ישראל בשלום, יש לנו את כל האותיות שבהם נבראו שמים וארץ. וצריך להחזיק עצמינו ליש דקדושה,

האלה להתבטל ביותר לפני הבורא כל עולמים.

**הרחמן** הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת, צריך להרים את המלכות עד שתתעלה לדרגת סוכה, מקיף, אחי"ת. שהוא ענין השמחה באלקותו ית"ש, איך שהשי"ת מנהיג, כך הוא בשמחה.

**ה. כל מה שזכה רבינו האריז"ל הוא ע"י שהיה שמח בפשטות המצוות בכל מצב**

**ורבינו** האריז"ל גילה סודו לבעל החרדים והאלשיך שכל מה שזכה לכל הגילויים היה רק ע"י שהיה בשמחת המצוות. ואמר הרב בעל התניא שפירוש הענין שהיה לו אור הכתר. כי האריז"ל לא התעניין באיזה מדרגה הוא ישיג, ואף כי נכון שהיה לו רדיפה גדולה בעולם, אבל יותר מזאת היה שמח במה שעובד את ה' בכל משהו ומשהו, וזה היה עיקר עבודתו למעלה מכל הרדיפה אחר השגות אלקות. וזהו שנאמר (ישעיה לה י) 'ושמחת עולם על ראשם, בבחי' שמעל הראש. שאפי' שהשי"ת מעכב אותו כביכול, הוא שמח בכמה שה' מוכה אותו לקיים מצוות מעשיות כפשוטו בכל ענין ונקודה. אפי' שאינו מצליח בשלימות עבודתו, כי אדרבה הצדיק שמח וקובר עצמו בהר סיני, בבחי' 'שם תהא קבורתכם', שזה נתהפך למקיף עליון.

**ואזי** אין סתירה בין בחי' התשוקה להביטול, כי שם ב"ן מקיף למ"ה, ומזכיר לילה ביום ויום בלילה, שבחי' השוב מחזק את הרצוא. כי מה שהוא בשמחה איך שה' מנהיג איתו, בזה מוסיף תשוקה

**ז. כמה שהצדיק יודע בכחותיו הוא מתבטל יותר ויותר באין הגמור**

**והנה** בסדר הספיקות דרדל"א, סידר האריז"ל רמזים אל הספיקות, והספק הראשון מרומז באותיות א' א' ג' (עיי' ע"ה שער י"ב פ"ד). א' הוא פנימי דב"ן אחד, א' הוא פנימי דמ"ה אחד, וג' הוא סוד שאחורי החו"ב עולים. כי כשנכנסים בעבודה כזאת צ"ל בביטול עצום להשי"ת, להעלות כלי החכמה ובינה אפי' שזה כך, לא ילך בכח עצמו, אלא להתבטל להשי"ת. לדעת שמצד אחד השי"ת נותן הכל בידינו, ומאידך להתבטל בביטול עצום לה', לבטל עצמינו למעלה מטעם ודעת. לדעת שהנהגתו למעלה משכלנו. ויחד עם זאת להתעצם בישות נוראה דקדושה, חי' י"ש רל"א, ולהתחזק בכחות עצומים לפעול רחמים לכל ישראל ברוחני וגשמי.

**וכל** זה בכח הצדיק האמת שהוא ממשיך שהפנימי דב"ן יהיה עטרה על ראשינו, בבחי' שם אחי"ה, בחי' אל"ה – א'היה ל'התחיל היום כנ"ל, לשכוח כל מה שהיה עד עכשיו, ולקבל על עצמינו לשוב בתשובה להתחיל מחדש לחפש את ה' מדרגא לדרגא. וכזה יוכל להמתיק כל הדינים. ואף על פי כן צריך להעלות כלי החכמה ובינה, היינו לבטל עצמנו בתכלית, להשתמש עם הכלים של הביטול. כי הצדיק האמת אפי' שהוא יודע שהשי"ת נותן לו כל הכחות שבעולם, הוא משתמש עם כחות הביטול של הצדיקים שהם במדרגה נמוכה ממנו, בחי' העלאת כלי החו"ב לכתר. אפי' שלא היה צריך להתבטל כל כך, אעפ"כ הוא כן משתמש עם הכלים

מנהיג הכל. לכן יש לפעמים ענינים שאין מובנים, ואין לנו לרצות להבין, אלא עבודתינו מצד אחד לבקש רחמים לפעול על ישראל, כי זה בודאי בידינו, ע"י שמתקשרים לצדיק האמת. ומצד שני בביטול גמור.

**ובאמת** זהו עיקר ביטול הגמור של הצדיק אמת, אפי' שיודע שהוא ממשיך שפע וישועות בכל מקום ממש, אינו חושב לרנע אחד שיתגלה בעולם למטה מעשרה מפחים את הענינים שהוא פועל, כי אין אנו מבינים דרכי ה', והצדיק הגדול הוא כאין ואפס נגד הבורא ית"ש. אבל כשהאדם משתדל בעבודתו כראוי אזי ימשיך השי"ת עליו בחי' אל שדי יתן לכם רחמים, ויהיה לו כל מה שצריך. ועיקר הכלים שצריך בעבודת ה' הוא כלי הביטול. לא לחשוב בפועל ממה שנעשה למעלה מהשגתינו. שזהו עבודת האדם לדעת ולהאמין בהנהגת ה'. ובזכות זה יזכה לרחמים פשוטים.

**י. הגאולה העתידה תלויה בכל אחד ואחד מאיתנו, ולכן צריך מאד להאמין בעצמינו שעוד תפילה ועוד תפילה תבא הגאולה**

**וכל** זה לגבי ענינים גשמיים, וכ"ש בעיקר הענין שנצרך לנשמות ישראל שהוא הבית המקדש. שזה כמה וכמה שנים שבני ישראל מתפללין על הביהמ"ק, ורצון ה' עוד שנה שנבקש ונתחנן ע"י, וחלילה לזלזל באלו התפילות של הימים הקדושים האלה. כי רביה"ק אומר שקינות אותיות תיקון (לקו"מ רמ"ז). וכל הבכיות והצער של בני ישראל שהוא בחי' קינות, נתהפך לתיקון. וכמה שהאדם כוסף להשי"ת באלו הימים, נתקנת

להשי"ת, ומוסיף במצוות מעשיות והשגות אלקות מדרגא לדרגא משעה לשעה. ואפי' שהצדיקים גם נופלים לפעמים, כמו"ש התולדות יעקב יוסף על הפסוק אלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, שגם בני ישראל בבחי' מדרגה הגדולה גם הם באים מצרימה, שיש להם נפילה לפעמים, אבל את יעקב איש וביתו באו, ויעקב מרמוז על המדרגות הפשוטות ועל כן הם באו איש וביתו למצרים, היינו שנופלים ואין מתחדשים, אבל הצדיקים בחי' ישראל, הגם שבאים מצרימה, הם מתחילים בכל עת מחדש. לא באו לשון עבר שבאו פעם אחד ונשארו שם, אלא באים כל פעם מחדש, הגם שהיתה להם ירידה, התחזקו מיד לצאת, ושוב יורדים ושום מתחזקים להתעלות ולצאת ממצר.

**ט. המניעות עצמם הם כלי להשגה יותר גבוהה**

**כי** גם במחיצות ועיכובים ומניעות והפרסה, יש סודות גדולים, כי הפרסה עצמה היא הכלי להשיג אלקותו ית' ביתר שאת וביתר עז. ואדרבה ע"י זה מתחיל מחדש ביתר שאת. וממילא ניתנין כל העולמות בידו, ולית מאן דימחי בהדיה, ויכול להמתיק כל הדינים. ואעפ"כ הוא מלא ביטול, בסוד א"א"ג, שמעלה כלי חו"ב להתכבול ביותר. גם כשנותנים לצדיק העולמות בידו, הצדיק בטל בעצמו כעפרא דארעא, כמו שהיה האריז"ל בתכלית השפלות והענוה, אין הגמור. כי לא יזכו לפניך, ואפי' כתר עליון אוכמא הוא כלפי עילת העילות. ואפי' דרגת הצדיק שהיא המדרגה הגדולה, הוא אין כלפי בורא כל העולמים. והבורא מושל על הכל. ואפי' שה' נותן כל העולמות בידי הצדיק, עכ"ז השי"ת

**יא. כשאדם מבקש להתגלות כבוד שכינתו ית', הוא נעשה מבני היכלא דמלכא והשכינה עצמה מתקנת את דרכיו**

**לבן** כמה שיזכה האדם לבקש בימים האלה עבור בנין השכינה, יזכה לכל המדרגות. וכמו אב ואם שדואגים שבנם יצליח בהינוך ובתורה ויראת שמים, והם בעצמם מבקשים לשפר את הבן, ואין מחכים שיתאמץ הוא לבדו על זאת. לכן כשאדם משתדל להתדבק בשכינה הק' ולבקש עבור התגלות כבוד ה', עי"ז נעשה מבני היכלא דמלכא, ואזי השכינה בעצמה מבקשת ודואגת שיזכה האדם לשנות ולשפר דרכיו ופעולותיו. ולסדר דרכי עבודתו, ולזכות לקבל התורה.

**כשיתחזק** האדם לדעת שזה תלוי בתפילותיו, אזי אינו מחליש דעתו באלו הימים במחשבות שאין זה שייך אליו, אלא אדרבה יתאמץ מאד לדעת הלכות הימים האלה, כי הלכה היא הכלה העליונה, והשכינה הק' מקפידה על כבודה. ולכן יש להזהר לקיים הלכות אלו הימים. ולהתאבל עם השכינה ואזי יזכה לראות בשמחתה.

**ואם** ח"ו נכשל האדם ולא שמר ההלכות שבאלו הימים, יש לו לשוב בתשובה על זה, ובזה לבד הוא בחי' מתאבל על ירושלים, ומתחיל מחדש ללמוד ההלכות כראוי, כמ"ש בשו"ע ובמשנה ברורה ובפוסקים שלא לעזוב ח"ו ההלכה, כי ההלכה היא הכלה בעצמה.

**וביום** תשעה באב שבזה היום בונה השי"ת את הבית המקדש דלעתיד, והנה העבר איך, מה שהיה היה,

נשמתו ביותר. וצריך כל אחד להאמין שזה ממש בידו לבנות ביהמ"ק, אם יתאמץ ויתפלל שיבנה ביהמ"ק, ויחשוב ויבקש על זה באמת באמת, אזי בודאי יפעול. כי כל אחד שמצטער בצער השכינה ומתפלל על בנין הבית, יש לו בודאי חלק בבנין הבית דלעתיד, ומתקן נשמתו יותר מאלפי תעניות. כי בזה הוא נעשה מבני המלך.

**כנודע** שהגר"א כותב לגבי התפילות של ראש השנה שכשיהודי מתפלל לבנין השכינה, הוא נושע בכל ענייניו ממש, כי הוא מבני היכלא דמלכא, וכלום חסר מבית המלך. וכ"ש עכשיו בימי בין המצרים.

**וכמ"ש** הרה"ק ר' פינחס קאריצער זי"ע שבשעה שהאדם מכוון לתועלת השכינה הק' ויושב על הארץ ומתחבר לשכינה, ויודע שבידו להושיעה. הרי הוא נתדבק ממש במלכות העליונה. ואין צריך להסתכל על חביריו בזה הענין, כי כל אחד זוכה במדרגה אחרת בזה. ועליו לעשות את שלו כמה שיכול לבקש עוד תפילה ועוד תפילה על בנין השכינה הק'. ובזה נעשה מבני היכלא דמלכא. שזה יותר גבוה מכל העבודות שבעולם. כי שם ב"ן נעשה מקיף לשם מ"ה. כי עצם אור האמונה שהוא רוצה את בית המקדש והתגלות השכינה זוהי העבודה הגבוהה ביותר. ואפי' אם מצבו בעבודת ה' הוא חלש מאד מאד, באופן שאינו במדרגת קבלת התורה בכלל, ומרגיש עצמו רחוק מהתורה לגמרי. אזי יקיים 'שם תהא קבורתכם' לקבור עצמו כאור האמונה ובתיקוני השכינה, כי המקיף ממילא ימשיך את הפנימי.

נוהרנו באלו הימים לומר תיקון חצות ביום או בלילה, צריך להזדרז לתקן זאת. ולמצוא איזה שייכות להשכינה הק', להיות מוסיף והולך בזה לפי מדרגתו ולא לומר קמן אני, אלא כל אחד הוא ראש בני ישראל. ובפרט עכשיו שאנו מתקשרים להאריז"ל שעיקר הגילוי שלו הוא לכוון למלכות דקדושה בשמות הק' ואור היהודי, ותיכף ומיד לאלתר נראה בשוב ה' את שיבת ציון כביאת גוא"צ ברהמים.

### יב. דעה חכמה לנפשך

**וזה** פירוש 'דעה חכמה לנפשך'. החכמה הוא ענין הראיה, נפשך הוא המלכות. עיקר עבודת האדם לראות את המלכות. **והיא כתר לראשך**. גם בעת בין המצרים צריך לעורר רצון דקדושה לבנין בית המקדש, ובכתר יש מ"ה וב"ן, רצוא ושוב, מטי ולא מטי, שהוא כח הרדיפה וכח המעכב. דעה חכמה לנפשך, דהעיקר הוא להסתכל על שם ב"ן, הוא כח המעכב שנתהפך לחופה ומעכב. כששמח באלקותו ית"ש, בזה הוא מרים שם ב"ן להיות מקיף עליון. וזה 'דעה חכמה לנפשך', להסתכל במראה למקיף שעל ראשו. בזה נתגלה סוד אא"ג, שפנימי דב"ן נעשה מקיף על פנימי דמ"ה, שהכח המעכב נתעלה מעל כח התשוקה והרדיפה. ג' הוא להעלות כלי הוי"ב שהוא עבודת הביטול אפי' כשיודע שה' נותן כל הכחות העליונים, עכ"ז הוא בתכלית הביטול, למעלה ממעם ודעת. ואזי ראוי להתדבק בעולמות אלה.

**דעה** חכמה לנפשך, להרים כלי החכמה, שהם או"א עילאין, להרים אותם,

עיקר רצונו ית' מעכשיו שנגלה אלקותו ית"ש, ולבנות בית המקדש לעם ישראל. באש אתה עתיד לבנותה. ע"י האש של לבבות ישראל שבוערים לה', בזה ירד ביהמ"ק אש משמים, והרמח"ל מבאר שבתחילת הבנין יהיה בודאי באש, ואח"כ ימשיך הבנין ע"י בני ישראל או ע"י מלך המשיח כמ"ש בירושלמי. לכן באלה הימים טוב ללמוד משניות מסכת מדות, לחשוב מבית המקדש. כי השי"ת אמר לנביא שאם תלמד מעניני ביהמ"ק יהיה נחשב כאילו אתה בונה אותה.

**והכלל** שצריך לדעת גודל הכח שיש לנו ע"י שלומדים מעניני ביהמ"ק כל אחד לפי כחו, להתבונן בבנין ביהמ"ק, אפי' מה שלומדים מעניני בית ראשון ובית שני זה הכנה לבית השלישי. ועיקר בנין ביהמ"ק הוא בחי' שם ב"ן, בחי' שמחת עולם על ראשם, שזה עיקר הנקודה שהאדם ישמח עצמו באור השכינה הק', אזי יזכה שהשכינה הק' בעצמה תפעל עבורו ישועה.

**והרמח"ל** אומר שזה היה הפלגת מעלת האבה"ק, לא שמצד מעשיהם בלבד היו יותר משאר הצדיקים, אלא מצד מה שהתכוונו לכבוד השכינה יותר משאר הצדיקים. לכן בחר בהם ה'. כי השי"ת בוחר בצדיק שמתכוון לכבוד השכינה יותר משאר העבודות שבעולם. שאין למעלה מזה. כי שם ב"ן מקיף לשם מ"ה ברדל"א בספק הראשון כנ"ל. לכן כשאדם זוכה להתדבק בזאת המדרגה שהעיקר יהיה אצלו רק לכוון לכבוד השכינה. בזה הוא נכלל בצדיקי אמת.

**ירחם** ה' שנזכה באלו הימים לכוון לכבוד השכינה, אפי' בפשיטות אם לא

אותך בתשובה ותשמור עליך, ותזכה לניחא של השבת קודש. וזוה תזכה לכל המדרגות ברוחני ובגשמי. כי ע"י שנכלל להיות מבני היכלא דמלכא זוכה לכל ההשפעות. ירחם ה' שנזכה כולנו להיות מבני היכלא דמלכא, ועין בעין נראה בשוב ה' את ציון בביאת גואל צדק ברחמים במהרה בימינו אמן.

ולקשר חכמה לנפשך, לרדל"א ששם גנוזה המלכות. שיהיה נעשה בסוד אא"ג, שיתחבר הפנימי דמ"ה הרדיפה לאלקות, יחד עם הכח העיכוב בחי' פנימי דב"ן, וע"י הביטול של כלי החו"ב, בזה יזכה לכתר לראשך, שהוא סוד הספיקות דרדל"א, שכל ספק הוא גילוי אמיתי של צדיקי אמת. **מצור** **מצות קדשך**, שהשכינה בעצמה תחזיר



## שיחות הר"ן קנ"ט

חיות, כי אין זה דבר חי. וכמו כן הוא כשאדם עושה הכל, אבל כשזה בלי רוח חיים, אין זה יהדות. וקיבל על עצמו קבלה חדשה להיות יהודי.

**ולחיות** יהודי היינו שיהיה בו רוח חיים. כמו שאמר הרה"ק ר' אברהם בר"נ שיש עיגול וציר אמצעי שעליו סובב העיגול, כמו"ש בזה"ק ששה ימי השבוע הוא שש נקודות סביב הנקודה האמצעית של שבת קודש. כמו כן יש לכל עבודות האדם נקודה אמצעית שעליה סובבים כל עבודותיו. כי כל דרכי העבודה אהבת ה' או יראת ה' יכולים לסובב סביב ציר האמונה. אבל יש אחד שכל עבודותיו סובבים על ציר השגעון רח"ל. כי הנקודה האמצעית היא האמונה, וכשאדם לומד תורה הרבה, ואי"ז מקושר להאמונה אין בה רוח חיים.

**וכמו"ש** הרה"ק ר' אהרן סטרשעלער שקיבל מבעל התניא שלכן עיקר הלימוד הוא אחר התפילה, כי הלימוד תורה הוא כמו שאוכלים ושותים, וזה שייך רק אחר התפילה, שאז האדם הוא חי. כי לפני התפילה הוא חשוב כמת, וכמו שלא מועיל מה שמכניסים אכילה ושתיה לאדם מת, כמו כן התורה היא הקשר עם השי"ת, וצריך שיהא סובב סביב ציר האמונה. ועיקר הגדלת האמונה ע"י התפילה.

**פעם** אחת אחר שבועות בקהילת זאסלאב אמר לפני בדרך קרבנא: איך זוכין להיות יהודי? והייתי משתומם מאד לפניו על זה כפי מה שהייתי יודע מגדולתו ועבודתו מכבר אשר אי אפשר לשער במה כלל ועדיין נדמה בעיניו שלא התחיל כלל. ענה ואמר: הלא בעת שהייתי יגע בשביל עבודת ה' לא עלה על דעתי שאזכה לזה, ולא הייתי יודע כלל ממה שאני יודע עכשיו וכי עלה על דעתי לכסוף ולהתגעגע לידע מה שאני יודע עכשיו? כי לא הייתי יודע כלל שום מציאות וידיעה מהשגה זו לכסוף ולהתגעגע אליו, אם כן גם עכשיו, מי יודע מה שיש עוד להשיג ומה שאוכל לזכות עוד? והבן.

**אחר כך** אמר: אך זאת נחמתי, שכל היום כולו אני מבלה רק על תורה ותפילה:

**איך זוכים להיות יהודי?**

**מסופר** שהחובת התלמידים עשה חשבון הנפש, שלומד ומתפלל כפי כחו ויכלתו, ומה יוכל עוד לעשות. ואז התעורר ע"י מה שהצייר מצייר ציור נאה על הקיר, ציור של אדם, ממש כמעט אמיתי. אבל הציור הוא לא דבר אמיתי באמת, הכר שם

להתדבק באמונה או בלאה או ברחל, או ללמוד או להתפלל. מאז שפוקח עיניו עד שהולך לישון, יכול לעשות אחד משניהם. כי לאה היא סוד התפילה בחי' עיני לאה רכות. ורחל היא אור התורה הק'.

**וכל** אחד בעולם אפי' הת"ח הגדול ביותר, אין שייך לצמצם מהו בכל רגע ממש בתוה"ק, כי אין המה יכול לסבול זאת. אבל מי שמייחד התורה והתפילה כאחד, יכול לצמצם עצמו פעם בתורה ופעם בתפילה, ובזה הוא עסוק בכל עת בתורה ותפילה.

**ואמר** רביה"ק שהגם שצריך לזכות לכל המדרגות שבעולם, אבל העיקר הוא נקודת המלכות, בחי' (ויקרא ט"ז ג') 'בזאת יבא אהרן אל הקודש', והמלכות יש בה שני חלקים, לאה ורחל, תורה ותפילה. והשכינה הק' מחפשת מי שמבקש התקשרות לשכינה בכל עת. ובזה נזכה לביאת גוא"צ ברחמים בב"א.

**וזה** שצעק רביה"ק איך זוכים להיות יהודי, שזהו נקודה אמצעית של האמונה שעליה יסובבו כל דרכי העבודה.

**ואמר** פעם 'חידוש כמוני לא היה מעולם', כי הוא היה מחדש עצמו בכל רגע ורגע ממש. ואפי' שעלה מדרגות גבוהות ממש, היה נדמה בעיניו שאינו יודע איך זוכים להיות יהודי.

**אחר כך אמר:** אך זאת נחמתני, שכל היום כולו אני מבלה רק על תורה ותפילה:

**כי** מצד אחד הצדיק עולה מדרגא לדרגא, ויודע שעוד לא התחיל כלל כי השי"ת הוא א"ס. אבל מצד שני לא סגני בהשתוקקות וצמאון בלבד, וצריך לנחם עצמו במה שהשי"ת כן מזכה אותו. ובזה היא נחמת הצדיק שבכל רגע הוא מקושר להתגלות אלקות תורה ותפילה.

**ותורה** ותפילה היא בחי' לאה ורחל. שאם רצונו חזק בהשי"ת יכול תמיד

